

A ס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה בבא קמא דף ס"ד
Some of the topics we will learn about include.

A continuation of the Machlokes regarding

יאוש קונה

Whether a גנב acquires the object he stole, through the owner's יאוש, if he gave up hope in recovering the object.

שינוי השם

A change that designates a new name also affects a קנין; this may depend on whether חוזר לברייתו, the change is reversible.

מים שאובין

פוסל

A Mikvah must consist of rain water that was collected from the ground. However, if the rain water was first collected in a utensil, it becomes שאובין, and is disqualified for use in a Mikvah.

The Braisa's Halachah of

צינור שחקקו ולבסוף קבעו

פוסל את המקוה

If a block of wood was first hollowed out and fashioned into a pipe, which is a כלי, and then attached to the ground, it is still considered a כלי, and the water flowing through it becomes מים שאובין and is disqualified for use in a Mikvah.

B

However,

קבעו ולבסוף חקקו

אינו פוסל את המקוה

If the block was first attached to the ground and then hollowed out into a pipe, it is still considered קרקע and the water flowing through it does not become מים שאובין and may be used in a Mikvah.

The source, possibly for both שינוי אינו קונה and שינוי קונה in the same Pasuk of

והשיב את הגולה אשר גזל

The previous Mishnah's Halachah of

מדת תשלומי ארבעה וחמשה

אינה נוהגת אלא בשור ושה בלבד

A גנב pays four or five times the animal's value, only if he slaughtered or sold an ox or a sheep, but for all other animals he pays only כפל, because the Pasuk repeats the word ושה in the beginning and at the end.

A

יאוש קונה

שינוי השם

מים שאובין
פוסל

צינור

שחקקו

ולבסוף קבעו
פוסל את המקוה

B

קבעו ולבסוף חקקו
אינו פוסל את המקוה

מדת תשלומי
ארבעה וחמשה
אינה נוהגת
אלא בשור ושה

1 So let's review ...

The Gemara in the previous Daf mentioned a Machlokes regarding

יאוש קונה

Whether a גנב acquires the stolen object through the owner's יאוש, if he gave up hope of recovering the object; רבה holds

יאוש קונה

The גנב does acquire the object through יאוש; but he was uncertain whether יאוש קונה is יאוש קונה or only מדרבנן, while רב יוסף holds

יאוש אינו קונה

The גנב does not acquire the object through יאוש even מדרבנן.

However, רב יוסף agrees that the גנב does acquire the object if there was יאוש and שינוי השם, the object received a new name through its change in status.

The Gemara questions the concept of שינוי השם from a Mishnah in גיטין which states;

ועל המריש הגזול שבנאו בבירה

שיטול את דמיו

מפני תקנת השבים

If a person stole a beam and built it into his house, and then wants to do Teshuvah, the חכמים initiated that it's sufficient for him to compensate the owner for its value and he is not required to remove and return the actual beam.

The Mishnah implies

טעמא מפני תקנת השבים

הא לאו הכי הדר בעיניה

If not for the תקנה, he would need to return the actual beam, even though there was a שינוי השם in that

דמעיקרא כשורא והשתא טללא

When he stole it it was known as a beam, while after he built the house it is known as a roof; apparently, because שינוי השם is not considered a שינוי?

1

רב יוסף

יאוש אינו קונה

The גנב does not acquire the object through יאוש even מדרבנן.

רב

יאוש קונה

The גנב does acquire the object through יאוש but he was uncertain if יאוש קונה is יאוש קונה or only מדרבנן

However, רב יוסף agrees if there was

יאוש – שינוי השם
the גנב does acquire the object

?

ועל המריש הגזול שבנאו בבירה
שיטול את דמיו
מפני תקנת השבים

If a person stole a beam and built it into his house and then wants to do Teshuvah, the חכמים initiated that it's sufficient for him to compensate the owner for its value and he is not required to return the actual beam.

טעמא מפני תקנת השבים
הא לאו הכי הדר בעיניה

If not for the תקנה, he would need to return the actual beam, even though there was a שינוי השם in that דמעיקרא כשורא והשתא טללא

2 The Gemara offers two answers:

1.

רבי יוסף says מריש שמו עליו

In this case there is no שינוי השם, because even after it's built in, it is still known as a beam; as the Braisa explains a Pasuk in יחזקאל;

צלעות הבית
אלו המלטטין
והעובים
אלו המרישות

2.

רבי זירא says that it depends;

שינוי השם
שאינו חוזר לברייתו
הוא שינוי

Only a שינוי השם that cannot be reversed is considered a שינוי, but

שינוי השם
החוזר לברייתו
לא הוא שינוי

A שינוי השם that can be reversed is not considered a שינוי; and a beam can be removed from the house as is.

3 The Gemara now questions the concept of שינוי השם from the following Braisa:

צינור שחקקו ולבסוף קבעו פוסל את המקוה

If a block of wood was first hollowed out and fashioned into a pipe, which is a כלי, and then attached to the ground, it is still considered a כלי, and the water flowing through it becomes מים שאובין and is disqualified for use in a Mikvah. However,

קבעו ולבסוף חקקו אינו פוסל את המקוה

If the block was first attached to the ground and then hollowed out into a pipe, it is still considered קרקע and the water flowing through it does not become מים שאובין and may be used in a Mikvah.

The Gemara asks that since there was a שינוי השם in that דמעיקרא קציצתא והשתא צינורא

It was first known as a block of wood and is now known as a pipe;

And if שינוי השם is considered a שינוי, then

אפילו קבעו ולבסוף חקקו נמי ליפסל

Even if it was first attached to the ground and then hollowed out, it becomes a כלי through the שינוי השם and the water should be פסול for a מקוה?

2

2

רבי זירא

**שינוי השם
החוזר לברייתו
לא הוא שינוי**

A שינוי השם that can be reversed is not considered a שינוי; and a beam can be removed from the house as is.

1

רבי יוסף

מריש שמו עליו

Here there is no שינוי השם, because even after it's built in, it is still known as a beam; as the Braisa explains a Pasuk

צלעות הבית

אלו המלטטין

והעובים

אלו המרישות

3

שינוי השם

?

**צינור שקבעו
ולבסוף חקקו
אינו פוסל המקוה**

If the block was first attached to the ground and then hollowed out into a pipe, it is still considered קרקע.

The water flowing through it does not become מים שאובין

**צינור שחקקו
ולבסוף קבעו
פוסל את המקוה**

If a block of wood was fashioned into a pipe, which is a כלי, and then attached to the ground, it is still considered a כלי.

The water flowing through it becomes מים שאובין

Now, since there was a שינוי השם

**דמעיקרא קציצתא
והשתא צינורא**

It was first known as a block of wood and is now known as a pipe;

And if שינוי השם is considered a שינוי, then

אפילו קבעו ולבסוף חקקו נמי ליפסל

Even if it was first attached to the ground and then hollowed out,

it becomes a כלי and the water should be פסול for a מקוה?

4 The Gemara explains שאני שאיבה דמדרבנן היא Since the פוסל of מים שאובין is merely מדרבנן, the בבנ initiated that only חקקו ולבסוף קבעו פוסל את המקוה Because איכא תורת כלי עליו בתלוש It was already considered a כלי before it was attached to the ground. But קבעו ולבסוף חקקו אינו פוסל את המקוה Because אין תורת כלי עליו בתלוש It was not considered a כלי before it was attached to the ground.
=====

4

The Gemara explains

שאני שאיבה דמדרבנן היא
Since the פוסל of מים שאובין is merely מדרבנן, only

קבעו ולבסוף חקקו אינו פוסל המקוה Because אין תורת כלי עליו בתלוש It was not considered a כלי before it was attached to the ground.	חקקו ולבסוף קבעו פוסל את המקוה Because איכא תורת כלי עליו בתלוש It was already considered a כלי before it was attached to the ground.

5 The Gemara now returns to the Machlokes in the previous Daf regarding שינוי קונה והשיב את הגולה אשר גזל The superfluous words גזל אשר teach אם כעין שגזל יחזיר ואם לאו דמים בעלמא בעי שלומי Only if the object was still in its original form, must the גנב return the actual object; but if it is not in its original form, he keeps the object itself and only pays for its value. Apparently because שינוי קונה.

5

רב חסדא

The Torah source for שינוי קונה is in the Pasuk

והשיב את הגזלה אשר גזל

ואם לאו דמים בעלמא בעי שלומי
 אם כעין שגזל יחזיר
 ואם לאו דמים בעלמא בעי שלומי

If the object is not in its original form, he keeps the object itself and only pays for its value.
Apparently because

שינוי קונה

6 The Gemara then cites a second version of רב חסדא who says the opposite, that the source for שינוי אינו קונה is in this Pasuk והשיב את הגזילה מ"מ He must return the actual object in all its forms, and the superfluous words גזל אשר are needed to teach the Halachah of על גזילו שלו מוסיף חומש He pays a חומש, an additional one-fifth, only for an object that HE stole; ואין מוסיף חומש על גזל אביו But he does not pay an additional חומש for an object that his deceased father stole.
=====

6

רב חסדא

A Second Version

The source for שינוי אינו קונה is in this Pasuk

והשיב את הגזלה אשר גזל

ואין מוסיף חומש על גזל אביו
 ואין מוסיף חומש על גזל אביו
 ואין מוסיף חומש על גזל אביו

7 יאוש שאינו קונה
 Because the Pasuk that refers to Korbanos states
 והבאתם גזול את הפסח ואת החולה
 You bring animals that are stolen, crippled, or sick
 גזול דומיא דפסח
 מה פסח דלית ליה תקנתא כלל
 אף גזול דלית ליה תקנתא
 A stolen animal is permanently invalid just like a crippled
 animal, and therefore
 לא שנא לפני יאוש
 ולא שנא אחר יאוש
 It must be because
 יאוש שאינו קונה
 =====

7

זול

The Torah source for יאוש שאינו קונה

והבאתם גזול את הפסח ואת החולה

אף גזול   אף גזול
 דלית ליה תקנתא   דלית ליה תקנתא
 כלל   כלל

לא שנא לפני יאוש - ולא שנא אחר יאוש

It must be because
יאוש שאינו קונה

8 The Gemara now resumes explaining the previous Mishnah:
 מדת תשלומי ארבעה וחמשה
 אינה נוהגת אלא בשור ושה בלבד
 A גנב pays four or five times the animal's value, only if he
 slaughtered or sold an ox or a sheep, but for all other
 animals he pays only כפל, because the Pasuk states
 כי יגנוב איש שור או שה וטבח או מכרו
 חמשה בקר ישלם תחת השור
 וארבע צאן תחת השה

As the Gemara explains
 שור דסיפא
 ושה דרישא מייתר
 The Pasuk did not need to mention both שור and שה at the
 beginning and at the end. Rather the Pasuk could have
 stated שור once at the beginning and שה once at the end, as
 follows:
 כי יגנוב איש שור וטבח ומכרו
 חמשה בקר ישלם תחתיו
 וארבע צאן תחת השה

שור דסיפא
 ושה דרישא למה לי
 This must be to teach
 שור ושה אין
 מידי אחרינא לא
 This Halachah applies only to oxen or sheep, but not to all
 other animals.

8

משנה

מדת תשלומי ארבעה וחמשה
אינה נוהגת אלא בשור ושה בלבד

A גנב pays four or five times the animal's value,
only if he slaughtered or sold an ox or a sheep
as the Pasuk states

כי יגנוב איש שור או שה
וטבח או מכרו

חמשה בקר ישלם תחת השור
וארבע צאן תחת השה

שור דסיפא ושה דרישא
למה לי

This must be to teach
שור ושה אין - מידי אחרינא לא
This Halachah applies only to oxen or sheep
but not to all other animals.

9 The Gemara explains that the דרשה is not from שור ושה דסיפא
 Because the Pasuk could not have mentioned both שור ושה only at the beginning but none at the end, such as
 כי יגנב שור או שה וטבחו ומכרו
 And then
 חמושה בקר ישלם תחתיו וארבע צאן תחתיו
 Because we would have thought that both words תחתיו refer to the same שור or שה, and
 בעי שלומי תשעה לכל אחד ואחד
 For each animal he must pay nine animals; therefore, the Pasuk needed to state both at the end as well;
 תחת השור וגוי תחת השה

9
The דרשה is not from
שור ושה דסיפא
Because the Pasuk could not have mentioned both שור ושה only at the beginning but none at the end, such as
כי יגנב שור או שה וטבחו ומכרו
And then
חמישה בקר ישלם תחתיו וארבע צאן תחתיו
Because we would have thought that both words תחתיו refer to the same שור or שה, and
בעי שלומי תשעה לכל אחד ואחד
For each animal he must pay nine animals.

10 And the דרשה is also not from שור ושה דרישא
 Because the Pasuk could not have mentioned both שור ושה only at the end but none at the beginning, such as
 כי יגנב איש וטבחו ומכרו
 And then
 חמושה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה
 Because we would have thought
 עד דגניב תרוייהו
 Only if he first stole both a שור and שה, and then
 וטבח חד ומשייר חד
 או מזבין חד ומשייר חד
 If he then slaughtered or sold only one and not the other, he pays חמושה בקר for the שור, and ארבע צאן for the שה.
 However, if he stole only one and then he slaughtered or sold it, he is not liable for ד'. Therefore, the Pasuk needed to state at least one at the beginning
 כי יגנב איש שור או שה

10
The דרשה is also not from
שור ושה דרישא
Because the Pasuk could not have mentioned both שור ושה only at the end but none at the beginning, such as
כי יגנב איש וטבחו ומכרו
And then
חמישה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה
Because we would have thought
עד דגניב תרוייהו
Only if he first stole both a שור and שה, and then
וטבח חד ומשייר חד - או מזבין חד ומשייר חד
If he then slaughtered or sold only one and not the other, he pays חמשה בקר for the שור, and ארבע צאן for the שה.
However, if he stole only one and then he slaughtered or sold it, he is not liable for ד'.
 Therefore, the דרשה is from
שור דסיפא ושה דרישא

Therefore, the דרשה is from שור דסיפא ושה דרישא